

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Izgredi v Zagrebu.

Revolta v Zagrebu je zadržana. Vlada je razglasila naglo sodbo: Kdor zakrivi rop, požig, uboj ali kaj takega, pride pred nagli sod, ki mora najkasneje v treh dneh izreči sodbo; kazen je vedno smrt na vesalah in se mora justifikacija izvršiti dve uri po razsodbi. S to naglo sodbo in ker je zadosti vojaštva na razpolaganje, je pač zagotovljeno, da se red in mir ne bodeta več kalila.

Grozne dogodbe, ki so se primerile zadnje dni v Zagrebu in ki so se končale z razglašenjem nagle sodbe, so nastale iz politične demonstracije. Nameravane te dogodbe niso bile in gotovo je, da priveditelji rečene demonstracije niso ž njimi v nobeni zvezi, a da je sploh prišlo tako daleč, to kaže, kako silno nasprotje vlada med Hrvati in Srbi, kako globoko se je zajedlo sovraštvo med sinovi jednega in istega naroda. Le pri tem sovraštvu je mogoče, da se je politična demonstracija premenila v revolto.

Vzrok demonstracijam je bil članek, ki ga je zagrebški »Srbobran« ponatisnil iz neke belogradske revije. Članek je bil žaljiv za Hrvate. Očitno se jim je, da nimajo svojega jezika, nego da so svoj jezik ukradli Srbom, da so v vsakem oziru manjvreden narod, da so narod lakajev, ker se navdušujejo za tujo gospodstvo, da imajo bodočnost, le če se posrbijo in več takih reči. Na te žalitve so Hrvatje odgovorili z demonstracijami, ki so se potem razvile v ropanje in požiganje.

Silno nasprotje, ki vlada med Hrvati in Srbi, se v nas splošno ne razume in od tod tudi napačne sodbe o nasprotju med Srbi in Hrvati. Da so Srbi in Hrvati jeden narod, vsaj po jeziku, o tem ni dvoma, ali v drugih ozirih so se ločili, in sicer že v davnih časih. Hrvatje hodijo svojo pot, Srbi svojo — že od tedaj, ko so se Hrvatje pridružili Rimu, Srbi pa so ostali pri Carigradu. Vera je tista moč, ki je v prvi vrsti izkopala brezdno med Hrvati in Srbi, ki je ta rod razdelila na dva sovražna tabora. Srbi, ki imajo svojo narodno cerkev, so ravno tako do kosti klerikalni, kakor katoliški Hrvatje, ki so razcepljeni na sedem ali osem strank, a vsaka teh strank je klerikalna.

Poleg vere pa ločijo Srbe in Hrvate tudi še politične aspiracije. Hrvatje delujejo na uveljavljanje svojega državnega prava in reklamirajo zase Bosno, dasi so med prebivalstvom Bosne v znatni manjšini, Srbi zopet delujejo na ustanovitev velike Srbije in reklamirajo Bosno zase.

Poleg tega je pa še v Hrvatski in Slavoniji lokalnih in političnih nasprotij, ki nete itak veliko nasprotje. Srbi sodijo, da je v njih narodnem interesu, če podpirajo namene ogrske vlade proti Hrvatom, Hrvatje vidijo v Srbih glavni vzrok, da ne dobe v svoji domovini oblasti v roke.

V takih razmerah se ni čuditi, da je napetost velikanska in da je treba le iskricice — in že nastane požar. Tako iskro je vrgel »Srbobran« in nastala je revolucija.

Slovinci gledamo to z obžalovanjem. Zadnji izgredi v Zagrebu so nam dokaz, kako žalostna je naša perspektiva. Ko bi se našel med Srbi in Hrvati nekak modus vivendi, bi bili močen političen faktor in bi s tem prišli vsi Jugoslovani do veljave, tako pa gineva in razpada vse.

Kaj ne bo bolje? Ko bi se med Hrvati in Srbi našli možje, ki bi imeli pogum, reči, da je vera privatna zadeva vsakega posamičnika, bi imeli še kaj upanja, da se sčasoma ublaži obstoječe nasprotje, tako pa še tega nimamo.

V Ljubljani, 5. septembra. Nagodbena pogajanja.

Danes se v Budimpešti nadaljuje pogodbeno pogajanja ministrov. V prvi vrsti se bo obravnaval carinski tarif, ki dela največ težav. Ogrska vlada noče objaviti ničesar o teh pogajanjih ter je konstatirala v svojih glasilih, da je do zjedinenja stališč obeh vlad še vedno daleč ter da so vsa poročila o zblizanju nepopolna in neresnična. Tudi glede italijanske vinske klavzule se ni dognala še nikaka edinost. Gotovo pa je, da se dosedanja vinska klavzula ne vzdrži na dalje več. V sredo so imeli avstrijski ministri pri Koerberju radi nagodbe sejo, v kateri se je bajé dognal proračun ter se je sklenilo razno v zadevi novega zasedanja državnega zbora.

Proti macedonskemu odboru.

Bolgarska vlada je dala zapreti vse člane Zončevega odbora ter jih prepeljati v Dronovo. Generala Zončeva so zaprli v Radomirju, Mihajlovskega in druge člane pa v Sredu. Tudi agenta odborovega, podpolkovnika Mikolova so zaprli na meji ter ga pripeljali v Dobrič. Stanovanje odborovo je zapečateno ter se bajé v kratkem razpusti ves odbor. Bolgarska vlada je storila to bajé le na zahtevo Rusije in Avstro-Ogrske, ki se bojita splošne macedonske ustaje. Zončev je general v p. ter je izpodrinil Borisa Sarafova v vodstvu macedonske akcije. Zončev je bil podpredsednik, Mihajlovski pa predsednik macedonskega odbora. Kot vzrok aretiranja se navaja, da je odbor nabral in oborožil tolpe, ki naj bi vdrle v Macedonijo. Vzlic temu pa se agitacija za osvobojeje Macedonije tudi s tem ne zatre.

Cesar Viljem v Poznanju.

Poznanjski Nemci in tamošnji brezdomovinski klerikalci so storili vse, da pokažejo v večjem sijaju svoje prusaštvo ter da se prikupijo navzgor, hkratu pa čim najhujše žalijo zatirane Poljake. Priredila se je tudi razsvetljava, pri kateri so seveda poleg uradnih in nemških poslopi bleščala v prvi vrsti poslopja nadškofa, seminarja in dekanov, korarjev ter duhovnikov sploh. S tem je dokumentirala duhovščina, da je narodu, med katerim živi, sovražna in da je petoliznica pruskega despotizma. Poleg tega so prišli še ruski častniki, na čelu jim varšavski guverner Čertkov, da so pomnožili prusko parado sredi Poljakov. Viljem II. je imel na Ruse govor ter je dal pri banketu igrati tudi rusko himno. Vsi ti dogodki morejo Poljake samo žaliti in jim dokazati, da se Rusija strinja s taktiko brutalne pruske politike proti poljskemu narodu.

Najnovejše politične vesti.

Španski kralj Alfonz XIII. obišče, kakor poroča »Allg. Ztg.«, spomladi vladarske dvore v Rimu, na Dunaju, Berlinu, Londonu in Parizu. — Papeška kurija se zoperstavlja reformam konkordata na Španskem. — Islandski deželni zbor je odobril vladni predlog, vsled katerega se premesti od-

govorno ministrstvo iz Kodanja v Reykjavik. — Bolgarska vlada je razposlala zastopnikom držav okrožnico, v koji naznanja, da si prisvojuje nadzorništvo nad vsemi inozemskimi zasebnimi šolami v Bolgariji. — Pregarjanje Slovanov v Madjariji. Srbsko pevsko društvo »Gusle« iz Velike Kikinde je napravilo izlet v Beligrad, kjer ga je sprejel kralj Aleksander. Zato jih vlada preganja radi veleizdajstva. — V moravskih pravnih pogodbah med Čehi in Nemci se bo bajé nadaljevalo po deželnih volitvah. — Avstrijsko-švicško mejo uravnava ravnokar posebna komisija. Švico zastopa v komisiji načelnik švicške topografske pisarne, Held, Avstrijo pa načelniki obmejnih glavarstev Schlanders, Landeck in Bludenz. — Učit. češka deputacija pri Körberju je včeraj zahtevala, naj se predloži k sankcioniranju deželni zakon za povišanje učiteljskih plač, kajti slabi gmotni položaj med učiteljstvom ne prenese dalje odlašanja. — Eksprezident Steijn bo bajé vendar še okrevl. — Odstop ameriškega poslanika naberolinskem dvoru, Whiteja, ki gre radi starosti v pokoj, se izvrši 7. novembra. Njegov naslednik je drugi državni tajnik v Washingtonu, D. I. Hill. — Izgredi med laškimi in domačimi delavci se pokazujejo v Vensbergu na Vestfalskem. Streljalo se je iz samokresov, tudi noži so bili na delu, več delavcev je ranjenih. — Nezgoda prezidenta Roosevelta. Prezidentova kočija je trčila ob voz mestne tramvaye med Pittsfieldom in Leusom. Prezident je padel raz voz ter se na obrazu poškodoval, tajnik Cortelyon lahko ranjen, neki detektiv pa usmrčen. — Pomorske vojne vaje so se sijajno izvršile in vladar je izrazil vsem svoje priznanje.

Rimski klerikalizem

in še to in ono.

XXX.

Sčasoma je pod vplivom takih moralnih teologij zavladalo v izpovedni praksi načelo, naj se v prvi vrsti pazi na praktični pomen spovedi za cerkvene, oziroma duhovniške posvetne namene, vse drugo je bilo postranska stvar, in zato je postalo odpuščanje grehov le formalnost. Odpuščalo se je vse, če je grešnik le kaj plačal v znak pokore in omenjeni Excoabar pravi v svoji moralni teologiji izrečno, da grešnik naloženo mu pokoro lahko odkloni in zahteva milejšo, to se pravi, da sme »glihati«.

Ni čuda, da se je v tacih razmerah razvila grda korupcija, da je ljudstvo pravno propadalo, spovedniki pa so dostikrat delali izvrstne kupčije.

A še ni bil kristijanski duh izumrl, še so se našli možje, ki so poskušali omejiti in zatreti nastalo korupcijo in zastrupljenje verskega mišljenja. Blaž Pascal je začel s svojimi provincialnimi pismi (l. 1656.) boj proti nemoralni moralni probabilitistov. Njegov nastop je napravil mogočen utis. Pa tudi iz kroga jezuitov samih je prišel odpor. Kardinal Pallavicini († 1667) je rekel o probabilitizmu, da postane ta morala kuga za vesti. Prijatelj tega kardinala M. de Elizalde († 1678) pa je pisal o teh moralnih: »Iskal sem v njih Kristusa, a ga nisem našel, iskal sem ljubezni do Boga in do bližnjika in je nisem našel; iskal sem ponižnosti, a je nisem našel.« Silen nasprotnik te nemoralne morale je bil ustanovitelj trapistov in Mabillon je l. 1691 v svoji knjigi »Traité des études monastiques«, da bi se pogani sramovali take morale,

ki je za vsak zločin našla opravičenje in ki izprijia srce in duha.

Isto tako uničevalno sodbo je o tej moralni izrekel kardinal Anton Casini († 1719) in prijatelj papeža Aleksandra VIII., monsignor Sergardi je v nekem pismu l. 1687 izrečno svaril, naj se nedolžnih deklet in dečkov ne pušča k spovedi, češ, da se pohujšajo in svaril pred moralnimi tistih časov, češ, da se od nobene vlačuge ni naučiti tako grdih rečij, kakor iz teh spisov.

Začel se je velik boj proti tedanjim moralnim naukom in končno so papeži 135 teh naukov zavrgli. Vzlic temu se razmere niso zboljšale. V 18. stoletju je prišlo tako daleč, da se je cerkvena morala smatrala za največjo moralno izprijenost. Ta nemoralnost je bila glavni vzrok boja proti jezuitom, kateri boj se je končal s tem, da je papež Benedikt XIV. jezuitski red razpustil. A v tistem trenutku, piše jezuit Matignon, ko je bil jezuitski red uničen, je dal Bog (!) probabilitizmu (to je zaničevani kazuistiški morali) novega prvaka in mu zagotovil triumf, katerega po človeški previdnosti ni bilo pričakovati. Ta prvak je Alfonz Maria de Liguori.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Danes se je začela pred porotnim sodiščem v Novem mestu obravnava proti posestniku Francetu Frančiču iz Rateža, ki je obtožen, da je svojo soprogo Ano Frančič v noči od 14. na 15. novembra 1899 ustrelil. Obtožnica pravi:

Dne 15. novembra 1899 okoli pol 7. ure zjutraj raznesel je posestnik Franc Frančič v Ratežu glas, da se je v pretekli noči njegova žena Ana Frančič ustrelila. On sam se je posvetoval z nekaterimi, kaj da mu je storiti, šel je potem precej v Rudolfovo, kjer je to stvar sodišču naznanil, a že njegovi podatki so provzročili sum, da znajo biti njegove napovedbe neresnične, da je on provzročitelj smrti svoje soproge Ane Frančič; upeljala se je proti njemu sodna preiskava radi tega hudodelstva, katera je dosedaj sledeče dognala: Navedena hiša je tik državne ceste, ki pelje od Rudolfovega proti Št. Jerneju. Na levo vhoda hiše je soba, v kateri je Franc Frančič, v zadnjih dnevih od svoje žene popolnoma se ločivši, sam prebival in prenočeval; na desno od vhoda te hiše pa je večja soba, skozi katero se pride v takozvani štibelc, v tem štibelcu je navadno prenočevala Ana Frančič s svojim dveletnim otrokom; kar trumoma so šli ljudje gledati strašni prizor, kojega je podajal položaj v tem štibelcu v jutro dne 15. novembra 1899; na postelji je ležala Ana Frančič do pasu s koltrinom odeta, nekoliko na levo obrnjena, poleg nje je ležal dveletni otrok živ, na glavi ves okrvavljen, kojega glavnica se je skoraj tiščala levega lica mrtve matere; poleg postelje na tleh je ležal samokres; tuje ženske so živo dete iz postelje potegnile in ga za očistenje in hranjenje v varstvo vzele, ker se oče zato ni nič brigal.

Pri sodnem lokalnem ogledu konstatoval je preiskovalni sodnik vrh glave telesa Ane Frančič nekako vlačno mesto, okoli katerega so lasje osmojeni; levo ramo in rokav na zunanji gorenji strani jako okrvavljen, desna roka v komolcu pravokotno vpognjeno je ležala za pol skritimi prsti ravno nad pasom trupla; le v zgornjih delih postelje je bila postelna oprava okrvavljena, krvavi madeži niso segali dalje nego do polovice posteljne dolžine, ravno tako ne pod ženskim truplo; ravno pod desnim komolcem mrličevim na štibelčnem tlaku le žal enoecvni samokres 20 cm od posteljine stranice oddaljen, obrnjen s cevjo proti zgornji postelji; ta samokres se je v sodno varstvo vzel. Omeniti je, da je v tem štibelcu bila še druga postelja tik zgornji postelje Ane Frančič.

Glasom mnenja sodnih zdravnikov-veščakov je nastopila smrt Ane Frančič v sled otrpnenja možganov, provzročeni po navedenih zmečkaninah, ter so te zmečkanine nastale vsled strela, ker je projektil prebil čepino, kateri koščki so s projektilom vred prodrli v možgane in v dno čepinje; nadalje potrjuje, da smodnikov smod v koži navspred opisane rane dokazuje, da je bil strel oddan iz neposredne bližine, da je cev morala biti nastavljena na glavo, ker je smod samo navspred in ker ni bilo najti v koži nikakih smodnikovih zrnc, vsled česar so plini pod kožo provzročili konstatovane krvne podplutbe, kakor tudi razpoko v čelnici.

V prvi vrsti je toraj vprašanje reševati, jeli pri tem položaju bila sploh mogoča izvršitev samomora od strani Ane Frančič v tej situaciji, in drugo s tem samokresom, ki je bil pri mrtvi Ani Frančič na tleh poleg postelje najden.

Z odgovorom na to vprašanje bavila se je kombinirana komisija sodnih izvedencev, obstoječa iz dveh sodnih zdravnikov-veščakov in iz dveh orožnih tehnikov c. kr. deželne kot kazenske sodnje v Gradcu. Po dolgotrajnih poskusih streljaje z gori navedenim, pri mrliču najdenem samokresom, nabasaje ga z enakimi projektili, toda z enakim manjšim delom krogle v razne tvarine in tudi v eno telejšo glavo, izjavili so ti štirje izvedenci mnenje, da je naravnost izključenim smatrati, da bi bila Ana Frančič s tem enocevnim samokresom ustreljena, ker je presrednje cevi tega samokresa manjše kakor presrednje dela v glavi Ane Frančič najdene krogle, in ker cev tega samokresa ni nič spremenjena, kakor tudi rob tiste ne; izključeno je tudi, da bi bil ta del krogle samo na cev pritisnjen in tako s strelom v glavo Ane Frančič pognan, in sicer izključeno zato, ker že oblika tega dela krogle ne dopušča utisek v žrelo te cevi samokresa in bi bil strel inace tudi cev razgnati moral; nadalje da je izključenim smatrati tudi radi tega, ker se je zamašek v dnu možganov tega dela krogle držal in zamašek bil od smodnika osmojen, iz česar je sklepati, da je bil ta del krogle v cev enega drugega strelnega orožja nabasan, pa tudi dejstvo, da so bili mali projektili kot v glavi usmrtena najdeni, iz direktive strela v glavo v stran potisnjeni, potrjuje nedvombno, da so bili isti v cevi strelnega orožja nad tem delom krogle nabasani, ker vselej težje streljivo bolj lahke projekte v stran potiska. Tudi povdarjajo veščaki, da bi bila morala Ana Frančič, ko bi se bila ona sama ustrelila, z obema rokama izvrševati naklep, namreč z eno roko bi bila morala dirigirati cev, z drugo roko pa sproževati samokres, pri koji priliki bi si morala roke osmoditi, kar pa ni bilo na njej najdeno. Na levi strani v postelji ležela, kakor je bila mrtva najdena, pa sploh ne bi mogla kaj takega izvrševati, ko bi bila sedé samomor izvršila, bi bila morala na eno ali drugo stran pasti in bi bila morala posteljna oprava pod njo krvava postati, ker pa se ni zgodilo, kar sodni lokalni ogled potrjuje, da pod njenim truplom ni bilo nič krvavega, kajti predočevati se mora, da je smrt v trenutku nastopila. Ker je toraj samomor od strani Ane Frančič dokazilno dognano izključen, je toraj tudi listič, najden pri sodno lokalnem ogledu blizu postelje, v kateri je usmrtena ležala, pisan lastno-ročno od Ane Frančič, v katerem, ne da bi bil datiran, od moža Frana Frančiča nekako slovo jemlje, brez vsakega pomena. Poleg vsega tega pa tudi po pričah potrjena okolnost, da je Ana Frančič svoje dete neizmerno ljubila, isto, kamor je šla, saboj vzela, izključuje samomor Ane Frančič, ker je imela dete pri sebi v postelji. Govori zoper samomor tudi končna okolnost, da je bila v zadnjih letih pobožna, da je bila ud tretjega reda sv. Frančiška in da je bila ene dni pred smrtjo pri spovedi in sv. obhajilu, kar potrjujejo priče, Ana Krašovec in Ana Novak, proti kojim zadnji, to je Ani Novak, se je Ana Frančič še na večer 14. novembra 1899, to je na večer pred zadnjo usodepolno nočjo na besede, da se je tašča izrazila, da so kplete take svetnice, ki v cerkvi vedno poklekujejo in se ljudem kažejo, da se ljudje posmehujejo in zgledujejo, odgovorila: stara naj skrbi za svojega otroka (Franca Frančiča) kakor ga je naučila delati, jaz bom pa dajala zase odgovor in za svojega otroka. Take besede in pa okolnost, da je skrbel za drugi dan, to je za dan 15. novembra 1899, ker je za prešiče hrano kuhala in pa okolnost, da govori zoper samomor tudi to, da je Ana Frančič dne 14. novembra 1899, to je dan pred smrtjo obljubila Jožefu Smuku, da bo svoje moža prosila, da mu bo staro hišo v najem dal, ter je še Jožefa Smuka in Marijo Smuk napotila, da naj drugi dan v to svrhu prideta, česar bi gotovo ne storila, ko bi bila imela namen, se v noči usmrtiti, kajti ležeče ji je bilo na starih zakoncih Smuk, ker je želela, da bi ji bila v prihodnje pomagala na otroka paziti, ker ji je na zanesljivi osebi nedostajalo, izključuje ravno tako samomor.

V ožigled teh dokazil je samomor izključen, obenem je pa sodna preiskava podala sledeče dokaze, po katerih je opra-

vičen nujni sum, da je Franc Frančič storilec, to je morilec svoje lastne žene, ki je gotovo že mnogo časa poprej storil sklep, svojo ženo tem načinom ob življenje spraviti, ter si pribavil drugo pištolo z večjim kalibrom, v katero je zamogel poleg svinčenih šiber nabasati tudi svinčene kroglje; kajti po izvedencih je neovrgljivo potrjeno, da v glavi usmrtena Ane Frančič pri raztelesenju dobljeni del krogle ima take dimenzije, da istega ni bilo mogoče v cev pri postelji usmrtena najdenega samokresa spraviti.

Kakor je kazal Franc Frančič tekom preiskave svoje razne prebrisanosti, tako je tudi tukaj ravnat moral, ter položil tja k postelji vsmrteno svoje žene star samokres, kojega si je skrivaj pridobil in kojega še ni nikdo njegovih znancev in sovaščanov pri njem v posesti videl ter pri usmrtnju rabljeno strelno orožje pa poskril, kajti v noči storjenega dejanja je imel dovolj časa tudi to izvršiti, osobito ker so vrata spodnje hiše odzadej bile odprte najdene.

Tudi to dejstvo, da je listič bil v spalnem štibelcu na polici okna najden, v katerem nekako Ana Frančič voljo izražuje, da si hoče življenje vzeti, da bo od muk, provzročeni po možu in tašči oproščena, je Franc Frančič, ker je dognano storilec, po njegovih mislih, da se bo bolje verjelo, da je žena Ana Frančič se sama vstrelila, sam zadevno noč ta listič tja položil, kar tudi kaže, da si je naklep tudi prej premislil. Zato, da je Franc Frančič in nobeden drugi učinitelj tega hudodelstva, govori pa na dalje sledeča dokazila:

Zadnja leta sem sta živela zakonca Franc Frančič in Ana Frančič v neznošnih medsebojnih zakonskih razmerah. Franc Frančič, premožen lahkoživec, se je ogibal dela, si je omisljal razne stvari, razno strelno orožje, samokrese, revolverje, nadalje pa tudi druge stvari, kakor harmonike itd.; posedal je rad v krčmi, ne da bi se vpijanjeval, kar ni bilo ženi Ani Frančič, ki je bila delavna in skrbna, po volji; osobito od časa, ko si je dala proti moževi volji svojo doto na možovo zemljišče zemljejnizižno zavarovati, so nastale razmere med tema zakonskima silno napete.

Franc Frančič je duševno trpinčil svojo ženo s tem, da se je kazal ljubosumnega, pri kojem počenjanju ga je še posebno mati Terezija Frančič, kot tašča Ane Frančič, ki tudi to sinah ni mogla trpeti, podpihala; nekoč je prišlo do tepeža vsled teh razmer, Franc Frančič je udaril svojo ženo po ustih, ta pa huđe nagle jeze, zgrabila kuhinjski nož in vrgla za njim. Svojo ženo je proti drugim grdo obrekaval, pri vsaki priliki je svojo mržnjo v pogovoru z drugimi proti istim zoper svojo ženo izraževal, tako potrjuje Alojzija Šašek, da je Franc Frančič raznašal vest, da mu je žena enkrat v pisker djala človeškega blata po vrhu pa krompirja, da mu je to za hrano pustila, da naj bi jedel, nadalje, da se je pred njim slekla do nazega in se gledala v ogledalu, kar je pobožno Ano Frančič neizmerno razburilo, ko je to zvedila, trdeč, da to ni res.

Poprej se je le semtertje Franc Frančič od svoje žene ločeval, da je hodil v drugo sobo ali pa vun spat, ene dni pred storjenim zločinom pa se je popolnoma ločil od žene ter se preselil v nasprotno stran hiše v sobo, v katero se je zaklepal in v kateri je sam prenočeval; glede tega se je opravičeval proti sosedu Francu Novaku, da se boji, da bi ga žena zadušila, proti Francetu Zncanu, da se je zato preselil, ker se mu žena gravža (studi); proti Marjeti Godina pa, da se je zato v drugo sobo preselil, ker hodijo razni nevarni ljudje mimo hiše, da ne bo spal vedno v ednem koncu, ampak da bo spališče premenjal in da bo vedno luč pustil goreti v tistem koncu, v katerem ne bo spal, in kar je zelo pomembno, je zatrdil Marjeti Godina, da ne sme tega vsega nikomur povedati. Važno je tudi to, da so v njegovem posestvu videle priče razno strelno orožje tekom več let. Tako si je bil izposodil leta 1895. Franc Novak od Franc Frančiča en samokres, ki ni s tem strelnim orožjem, ki se nahaja sedaj v sodnem varstvu, identičen. Miha Kostrevec potrjuje, da je Franc Frančič kupoval in prodajal revolverje in pištole; Franc Znanec je Frančiča trikrat slišal pri svoji hiši streljati; Franc Hrovat videl je v posesti Franc Frančiča navaden samokres, ki s Frančiču sodno odvzetim strelnim orožjem ni identičen; Jože Vovko potrjuje, da mu je Franc Frančič, še predno se je oženil, kazal dva enocevna samokresa, ravno tako je Janez Miklavčič leta 1897. videl v Frančičevem posestvu dve pištole, toraj je Frančič bil v položaju razpolagati čez razno strelno orožje, ki je bilo v njegovem posestvu; bili so dobljeni razni patroni, med temi en del krogle revolverpatrone v sodnem varstvu pod št. IX. Glede tega dela patrone sta izjavila Dunajska veščaka v stroki strelnega orožja, da ni izključeno, da je oni spodnji del krogle, najden v glavi ustreljene Ane Frančič, z drugimi svinčenimi šibrami iz glave iste vred, en del te revolverpatrone.

Pomenljivo je tudi vedenje Franc Frančiča z dne 14. novembra 1899., to je z dne pred nočjo izvršitve hudodelstva v lopi svojega vinograda, ker so mu delavci rigolali; glede tega potrjuje Franc Mohar, da se je bil Franc Frančič sam v to lopo zaprl, da je potem bil moten po Janezu Selkotu, ki je bil prišel v svrhu dobave podpisa na eno kupno pogodbo; ko je Franc Frančič z Selkotom potem iz lope ven šel, je videč, da je ena ženska Franc Moharju južino prinesla, rekel, da naj gre v lopo, toda kmalu je Frančič nazaj v lopo prišel, posegel v miznico, vzel iz nje en bel listič ter ga vtaknil v notranji žep sukne in obenem vprašal Moharja, če je že ta listič kaj bral? Na Moharjevo vprašanje: kaj pa je takega? pa doslovno odgovoril: to sem nekaj zapisal od svoje babe, takrat, ko sem jo mislil izplačati, da bom vedel, kakšna je! To je pomembno že radi tega, ker ni nikdar prikrival to, kar je od žene baje doživel, moral je ta listič toraj biti del hudodelnega načrta, bržkone bil je ta listič isti, kateri je bil pozneje pri mrliču Ane Frančič najden.

Iz tega vsega doslej popisane ga je pa jasno, kako intenzivno da je nadvladala Frančičeva mržnja do svoje žene, njegov srce in njegov duh sta se le edino pečala s tem; iz tega se mora sklepati, da nobeden drugi kot le on je bil učinitelj tega grozodejstva, kajti tudi nobeden drugi ni imel kakega povoda tako grozno djanje izvršiti, to je Ano Frančič usmrtiti, pa tudi njegov zagovor v svojem počenjanju v noči od 14. do 15. novembra 1899, v kateri noči je bila Ana Frančič ustreljena, kaže odločno ravno tisto.

Po izjavi krčmarja Jože Taborski in priče Janeza Selko popival je z Janezom Selkotom dne 14. novembra 1899 to je pred nočjo zločina v Taborskijovi krčmi v Ratežu; to krčmo proti večeru zapustil, bil je ravno nekoliko od zavžite pijače razgret, prišel je s svojo materjo Terezijo Frančič skupaj, katera se je začela proti njemu radi sinah, njegove žene Ane Frančič hudovati, kar je bilo vzrok, da je domu prišedši, se zopet nad svojo ženo Ano Frančič znašel, koji prepri potrjuje priča Jože Godina; odslej naprej trdi Franc Frančič, da se je po prepiru na od Ane Frančič storjeno predbacivanje, da sta on in mati imela shod, kakor »farižeji in pismarji«, kar v svojo stransko sobo podal in v njo zaprl, ne da bi luč prižgal, začel igrati na harmoniko in okoli 8. ure da je zaspal; da je ponoči na enkrat zaslišal pok iz spalnice svoje žene, da je skočil raz postelje, hoteč pogledat iti, kaj da je, da se je pa skesal, ter s potoma zapahnil še drug zapah svoje sobe, da v tem trenutku slišal, da je za ječal otrok, potem pa precej utihnil, da je nekaj časa pazil in gledal skozi okno, ki je tik državne ceste, da pa ni ničesar opazil in slišal, da bi bil moral vsak ropot v hiši in na cesti slišati, ker po tem ni več zaspal, da se pa ni upal iti iz sobe, ker se je bal, da bi mu žena kaj storiti hotela, ali da je kak tat bil v hiši, kar pa sam trdi, da se mu to ni mogoče zdelo; priznava dalje, da je imel nabit revolver pod zgglavjem, ali se vendar ni upal iz sobe, da je šele v jutro, ko se je začelo daniti, odprl vrata sobe, z žveplenkami si svetil po veži, ker pa tu ni bilo ničesar videti, odklenil vežna vrata z revolverjem v roki in potem šele šel v spalno sobo svoje žene, ter tu zapazil navedeni prizor, da je potem šel hitro iz sobe na plan, ter hotel sosedu Novaku povedati, ker pa je tu bilo zaprto, šel k sosedu Zncanu, kateri mu je svetoval, da naj gre stvar sodišču objaviti, kar je tudi potem storil.

Očividno je zagovor Franc Frančiča lažniv, kajti ko bi mu bilo za svojo ženo in otroka kaj mar, in da bi ne bil on storilec, bi bilo tako počenjanje ravno duševni nezmisel, kajti nikdo ne more verjeti, da se mož ne bo brugal za svojo ženo in otroka v času, ko sliši strel v spalni sobi žene in otroka, osobito je pri kmetu izključena vsaka bojaznost v lastni hiši, če ima nabasani revolver v takem trenutku v svojo porabo. Laž je pa tudi, da ni bilo slišati na državni cesti čisto nič, ker je nasprotno potrjeno po pričah Janezu Erjavcu in Francu Vampelju, ki sta okoli 11. ure po državni cesti kakih 50 korakov od Frančičeve hiše idoča v smeri od Frančičeve hiše slišala nenavadni pok, katerega pa nista mogla raztolmačiti in si mislila, ker so se neki ljudje od Taborskega krčme odpeljali, da je eden voznikov z gajzlo pokal, pa tudi Ignac Godina potrjuje, da je šel zadevno noč ob 5. uri zjutraj memo Frančičeve hiše.

Očividno je toraj, da je imel prilike dovelj Franc Frančič, ako bi bil v resnici v kaki bojazi, to je da ne bi bil on storilec, skozi okno ljudi na pomoč klicati, osobito če se uvažuje, da tudi glasom lokalnega ogleda niso sosedne hiše tako daleč, da bi zamogel biti krik na pomoč brezuspešen.

Povodom teka kazenske stvari zoper cigana Simona Helda, ki je bil z njim v zaporu v eni celi, bavil se je že Franc Frančič z naklepom učinek svojega dejanja preiskovalnemu sodniku priznati in je sojetniku Simonu Heldu vse natanko

povedal, kaj in kako je storil; kajti Simon Held je par ur pred izvršitvijo smrtne kazni, ko se je že z Bogom spravil, orožniku Antonu Kavčiču izjavil, da ima nekaj na srcu in da ne more drugače, nego da vse pove in si vest olajša, na kar je trdeč, da je popolna resnica, kar pove in da je sicer obljubil Frančiču, da ga ne bo izdal, da pa v svoji zadnji uri tega v srcu ne more obdržati, ter je nadaljevalje Simon Held v jedni sapi pripovedoval, da je Frančiča v prvem tednu, ko je bil ta aretovan, izpraševal o njegovem zločinu, da je Franc Frančič dolgo časa tajil in da mu je, ker je odvrčal, da naj nikar njega za tako neumnega nima, da bi mu to verjel, končno le vendar obstal, da je res svojo ženo ustrelil. Te podatke Simona Helda se mora verodostojne smatrati, ker se ti podatki vjemajo z onimi podatki sodnega lokalnega ogleda, kajti v resnici so v spalni sobi Ane Frančič ob steni vsposed ena za drugo dve postelji in je bilo zgglavje postelje Ane Frančič proti ti drugi postelji obrnjeno, kar ne bi bil mogel znati Simon Held, ako ne bi bil vedel iz ust Franca Frančiča; deloma dotrjuje, kar je Simon Held povedal, tudi orožnik Franc Simčič; pa ne samo Simon Held tudi druga kaznjena, ki sta se nahajala eden v kaznilnici, drugi pa na prostem ob času zaslišanja, to je Franc Brajdič in Wolfgang Košič sta pod prisego potrdila, deloma pa to potrjuje tudi Franc Ponikvar.

Franc Frančič radi tega na odgovor stavljen, trdi cinično, da se je le šalil, a to izdajstvo Simona Helda mu je tako predlo, da je v noči od 8. na 9. aprila 1900 iz ječe z drugimi sojetniki vdrl in v Ameriko pobežnil. Čutil se je tam v drugem delu sveta pod raznimi drugimi imeni, ki si jih je dal, tako varnega, da je bil prepričanja, da ga roka naše pravice doseči ne more; tako je tekom leta 1901 pisal Franc Frančič iz Amerike svoji materi Tereziji Frančič, koja je že med tem umrla, pismo; ta nevešča branja, obrnila se je dne 21. januarja 1901 v Kandiji pri Rudolfovem na klobučarjevo ženo Marijo Janc kot znanko, z boječo prošnjo, da bi ji njen mož prebral nekaj sinovih pisem, katera pisma je hčer Ana Janc v navzočnosti Marije Janc Tereziji Frančič na glas prebrala.

Glasom izpovedbe teh prič je v prvem teh pisem bilo zabelježno, da se je Francetu Frančiču pokojna žena Ema Frančič v Ameriki pokazala in mu mej drugimi naročila, da mora plačati troje maš za njeno dušo, ter je pisal v tem pismu tudi, da on ne trdi, da on svoje žene ni ustrelil, da je pa nesrečen tisti, ki jo je ustrelil. Vsebinsa druga pisma na mater je bila pa nekako ta: Vi mene spotujete, da sem Heldu povedal, da sem ustrelil svojo ženo. Jaz ne rečem, da nisem povedal, da sem ustrelil svojo ženo. Če sem jo pa prav ustrelil, saj meni nihče ničesar ne more, ker sem tukaj v Ameriki in me v Novem mestu pred sodnim dnevom ne bodo videli.

To so jasna pripoznanja groznega učinka od strani Franceta Frančiča, kajti njegova domišljija se je izjalovila, vlada avstrijska je dosegla izročitev Franca Frančiča.

To izvensodno popolno priznanje Franc Frančičeve, da je on v resnici morilec svoje žene, je na popolno verodostojni način dognano, kar Franc Frančič sam v toliko priznava, da je materi Tereziji Frančič v pismu za sv. maše za pokojno ženo pisal; navedene priče, ki so brale in slišale vsebinsa teh pisem, so pa kot popolnoma neprizadete, glede svojih izpovedij, gotovo verodostojne.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. septembra.

— **Osebna vest.** Suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani, gosp. Ivan Kostial, je imenovan profesorjem na učiteljsku v Kopru.

— **Shod v Žireh.** Na Mali Šmaren, to je v ponedeljek, dne 8. t. m., bo v Novi vasi pri Žireh ob 4. uri popoldne velik shod. Med drugimi bo na tem shodu govoril tudi dr. Tavčar.

— **Častno občanstvo** podelila je občina Vrhpolje pri Vipavi g. Franu Punčahu, šolskemu voditelju v Senožečah.

— **„Slovenec“ in sodni pristav Polenšek v Vipavi.** „Slovenec“ se je z veliko vnemo zavzel za svojega zvestega somišljenika sodnega pristava Polenška, kateremu smo očitili, da pri zasliševanju prič v goški aferi ne postopa objektivno. „Slovenec“ odgovarja s psovkami in z grožnjami in seveda taji vse od kraja. Vzlic temu vzdržujemo svojo obdolžitve. Škoda, da nam člen VII. zakona z dne 17. decembra 1862 državnega zak. št. 8 brani navesti detajle. Po tem zakonu je namreč pod kaznijo pre-

povedano, pričobevati izpovedbe priči pred končano preiskavo, da se ognemo konfiskaciji in kazni, smo se omejili na splošno pritožbo. Poskrbljeno pa bo že, da se Polenskov način preiskovanja in zapisovanja postavi v primerno luč.

— **Upravne Mirne.** Sedaj se mudi v Mokronogu posebna komisija, da pregleda stanje uravnanih del. V tej komisiji so: vladni svetnik v poljedelskem ministru Marku, deželni ministar sv. svetnik Böltz, dež. odbornik Povše in dež. inženjer Sbrizaj. Komisiji sta se pridružila tudi poslanca Žitnik in Kosačak. Ali bosta povedala interesentom, da klerikalci ne odnehajo od obstrukcije, tudi če bi se vsled tega morala uravnava Mirne ustaviti?

— **Velik moment.** Na Trsatu pri Reki se je zbralo kakih 150 hrvatskih in slovenskih duhovnikov na shod, ki ima čisto duhovske namene. »Slovenec« je ves navdušen za ta shod in deklamuje patetično: »Slovinci in Hrvati v tolikem številu v objemu pred tabernakeljem, to je velik moment v zgodovini naših dveh bratskih narodov, moment, ki nam kljub vsem drugim neprikljam odpira svetel pogled v bodočnost...« Da je že velik zgodovinski moment, če se 150 hrvatskih in slovenskih popov zbere na banketiranje v trsatskem samostanu — ta je pa res dobra!

— **Propadanje nrvnosti na kmetih.** Iz Novega mesta se nam piše: Na deželi imajo »Marijine družbe« za dekleta in za fante, v cerkvah pridigujejo vsako nedeljo po dvakrat o nečistosti, porotna sodnija pa ima največ slučajev soditi spolne nečistosti, kazenski senati pa druge nečiste stvari. Na božjo pot k »Mariji pomagaj« gre oče s hčerjo in ta hčer potem izpove, da imata ona in njen otrok oboje istega očeta. Žena v Ameriki bivajočega kmeta umori taščo, ki ji je na poti, ko se razveseljuje s fanti. Otročiči poznajo vse termine tehnike spolnega življenja, to se pokaže, ko jih pri sodnijah zaslišujejo. Na paši se neguje prava nečistost. Rožni venec in svinjarija — to je tako na paši ljubezniva družba. Pravde zaradi nezakonskih otrok se množe, a dostikrat se tudi čuje: Saj je vse eno, kdo je oče, da le delavca dobim. Tako govore že tudi kmetje okolo novooživljenih samostanov. Ali pa: Naj te hudič vzame. Iz Amerike pride naš človek čez pet let domu, vidi pri hiši dva otroka več, proda kmetijo ter se zopet vrne v Ameriko — sam. Občina, ti pa skrbi za družino! Če bi katoliškega duhovnika kaj sram bilo, biti bi ga moralo sram, da iz nadarjenega slovenskega ljudstva skozi toliko stoletij ni kaj boljšega napravil. On je bil in je danes njegov voditelj, organizator pri delu, v šoli, zastopnik v vsem in ljudstvo je tako grozno pokvarjeno! — Glavna stvar je, da bo zamogel človek na sodni dan z lahkim srcem vsklikniti: »hier«, če ga bo Bog na sodbo poklical, kakor je oni dan naš dvorni svetnik Šuklje dvema kmetoma pravil.

— **Iz Doba** se nam piše: Za veselico, katero priredi vrla požarna bramba v korist Ciril-Metodove družbe, delajo se velike priprave, in je pričakovati impozantnega uspeha. Pripoznati moramo pri tem, kako so se ravno za naše čase pričela gasilna društva zanimati za narodne ideje. Da se obnese veselica kar najbolje, jamči nam pripravljani odbor, kateri je vse potrebno ukrenil, da zadovolji goste vsestransko z igro, petjem, šaljivo pošto i. dr. Prostor bode ves pokrit. Za imenitno postrežbo in dobro kuhinjo jamči nam narodna gostilna gospe Detelove. Odhod iz Ljubljane je najbolj pripraven ob 205 popoldne, povrat iz Domžal ob 909 zvečer.

— **V Ptuj** se je vršil v sredo, dne 3. septembra t. l., veleznamenit shod proti alkoholizmu, kojega se udeležilo vse učitelstvo ptujskega okraja. Shodu je predsedoval c. kr. šolski nadzornik, poročal pa je dr. R., profesor na tehniški višji šoli v Gradcu. Zastopal je stališče absolutne abstinence — tudi jabolčnica je po njegovih izvajanjih strup — ter svoje trditve podkrepil s neovrznimi dokazi. Sklenilo se je enoglasno, ustanoviti društvo abstinentov v ptujskem okraju.

— **Dva vlaka z vojaki** sta se pripeljala danes v Ljubljano. Prvi je prišel ob 1. uri 13 min. in so vojaki, ki so se

pripeljali s tem vlakom, tukaj na kolo-dvoru dobili menažo, drugi vlak je prišel v Ljubljano ob 6. uri.

— **Dva navihana postopača.** Včeraj popoldne sta prišla v Cacakovo prodajalnico kruha v Šelenburgovih ulicah dva postopača kupiti kruha. Prvi postopač je zahteval dve žemlji in položil na mizo petak, rekši prodajalki Antoniji Ederich, naj mu hitro menja, ker se mu mudi. Prodajalka mu je verjela in odštela denar. V tem pa, ko je štela, oglasil se je drug postopač in zahteval, naj da tudi njemu brž kruha, ker se mu tudi mudi. Prodajalka je to storila, med tem pa je prvi postopač pobral svoj petak in denar, ki mu ga je hotela prodajalka dati iz petaka in je stekel skozi vrata in pobegnil. Drugi postopač, ki prvega ni hotel poznati, je plačal le kruh, ki ga je sam kupil in odšel. Svojega tovariša ni hotel poznati.

— **Mlada napadalca.** Danes dopoldne sta enajstletna dečka Avgust Gajer in Franc Petrovič v Gospodskih ulicah napadla 13letnega Ivana Hudečka. Petrovič ga je sunil z nogo, Gajer pa ga je udaril s tako silo po nosu, da se mu je kri ulila. Priča, ki je to videla, je dejala, da je šel Hudeček mirno mimo fantov in da sta ga fanta brez vzroka napadla.

— **Denarnico ukradla** je včeraj zvečer neka neznana ženska posestnici Katarini Zgaga iz Potoka. Neznanka se ji je bila v Češnovarjevi gostilni pridružila. Med pogovorom ji je izmaknila denarnico, v kateri je bilo 17 kron in je ušla. Potokar je tekla za njo, pa je ni mogla dohiteti.

— **Konj ustrašil** se je danes dopoldne na Dunajski cesti električnega voza in prevrnil voz, na katerem je bila naložena hišna oprava. Voznik je bil Fr. Čebarek iz Kranja.

— **Marker in vajenec.** V kazini je marker I. A. včeraj popoldne pretepel vajenca Rudolfa Hoeniga in ga metal ob tla tako, da se je nekoliko poškodoval.

— **Pobegnil** je z doma 13letni deček Karol Seidel, sin Antonije Seidel na Krakovskem nasipu šte. 10. Pobegnil je menda proti Trstu.

— **Za pogorelce v Martinjaku** je daroval deželni predsednik baron Hein 100 K.

— **Iz cirkusa** je pobegnila plesalka Matilda Makk.

— **Mestna ljudska kopel.** Od 27. julija do 30. avgusta 1902 oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 2945 kopelij, in sicer za moške 2397 (pršnih 1595, kadnih 802); za ženske pa 548 (pršnih 101, kadnih 447).

— **Izgubljene reči.** Delavka v tobačni tovarni I. F. je izgubila včeraj popoldne na poti od Sodarske steze skozi mesto do Franca Jožefa ceste bankovec za 20 kron.

* **Najnovejša vesti.** Zaljubljen se je v svojo mačeho neki K. Blaha v Lounah na Češkem. Pri okrajnem sodišču sta dobila vsak tri tedne zapora. — Zrakoplovci ponesrečili. V terek je pal v Wlozowu balon, v kojem je bilo 5 oseb. Gospa Löwenherrova je izpadla prva z otrokom. Gospa je že umrla vsled ran, otrok se bori s smrtjo. — Obletnica. Melnikov, pevec in carski solist pri Marijanskem gledališču v Petrogradu, obhaja ondi 35letnico svoje umetniške delavnosti. Nastopil je v 1000 ulogah. — Carska gledališča. Osobje 4 skupin na carskih gledališčih šteje 750 članov. Operni oddelek ima 47 umetnikov in umetnic, 120 članov zboru, 135 v orkestru v Marijanskem gledališču. Dramatični oddelek na Aleksandrovem gledališču šteje 100 umetnikov in 42 v orkestru. Francoski dramatični oddelek v Mihajlovskem gledališču ima 40 umetnikov in 40 v orkestru. — Aretiranje »umorjenega.« V Procházka, mizarški vajenec iz Tišnovic na Moravskem, je pobegnil pred sodnijsko obravnavo. Ko so pa 10. avgusta našli ljudje umorjenega človeka, so vsi spoznali, da je to tisti Procházka. Ali pravega Procházka je te dni srečno njel redar na Dunaju. Kdo je bil umorjenec, se zopet ne vé. — Kecskemethy je torej v New-Yorku in budimpeštanska policija je izposlovala njegovo aretiranje. Če ima še celi pol drugi milijon kron, ki jih je ukradel, se še ne vé. — Devetleten zažigalč. V Preštichah je »iz maščevanja« zapalil devetletno dečko delavnico nekega vrvarja, ko ga je ta pred kratkim malo ozmerjal. — Štrajk rudokopov v Ameriki. V zahodnji Virginiji so zažgali tamošnji štrajkujoči rudokopi jamo Pocahontosovega društva. Požar je bil kmalu zaduščen. — Nesreča pri gradbi. Pri

graščini Schöpfungu pri Lipskem se je podrla gradba vodovodnega stropa. 7 oseb usmrčeno, 20 težko ranjeno. — Aretirani ponarejevalci denarja. V Temišvaru je policija aretovala četvero delavcev, ki so ponarejali krone in 20 hel.

— **Bilardi na Francoskem.** Igra na bilardu v zadnjih letih na Francoskem precej ponehuje. L. 1889. je bilo po vsem Francoskem 96.000 bilardov, dočim jih je štela l. 1901 vsa Francija le 89.000. Francozi ljubijo premembo; bilarda so se naveličali, posvečajo se sedaj bolj kolesarskemu in avtomobilskemu športu. V par letih pa pride zopet kaj novega na vrsto.

— **Grof Auersperg.** Nedavno je bil izpuščen iz zapora neki Friderik Metzner, ki je bil najprej krojač, potem natakar in naposled »svetovni potnik« pod imenom »grof Auersperg«. Ponaredil je uprav mojstrsko vse listine in pismo pokojne cesarice Elizabete, s pomočjo kate-rega je imel pristop v najboljše hiše. Izposodil si je mnogo denarja pri različnih bankah in jih je ogoljufal tako približno za dva miliona mark. Zivel je seveda prav knežovski, povsod je bil plemenitaš od nog do glave. Potoval je po Zjedinenih državah, po južni Ameriki in po Afriki. Naposled se vendar prišli na sled vsem njegovim goljufijam, zaprli so ga v Platni, kjer je bil obsojen v 21mesečno ječo.

Društva.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** naznanja, da bo prihodnji pouk v trgovskem večernem tečaju jutri, v soboto, točno ob 9. uri zvečer.

— **Dvajsetletnica prvega slovenskega pevskega društva „Lira“ v Kamniku** bo dne 7. septembra. Vspored slavnosti: Ob polu 8. uri zjutraj zbirališče društev v čitalnični dvorani. Ob 8. uri dopoludne odhod na kolo-dvor k sprejemu vnanjih z vlakom došlih pevskih in drugih narodnih društev in pozdrav istih po predsedniku »Lira«. Ob polu 9. uri dopoludne sprevod po predmestju Šutna in po Glavnem trgu do mestne hiše, kjer pozdravi došle goste gospod mestni župan. Kamniške rodoljubkinje izročje v spomin dvajsetletnice društveni zastavi trak. »Lira« zapoje svoje društveno geslo. Ob polu 10. uri skupna pevska vaja v prostorih Narodne čitalnice. Ob polu 11. uri sestanek vseh društev na Glavnem trgu. Ob 11. uri odhod v župno cerkev k sv. maši, pri kateri poje »Lira«. Ob polu 12. uri sprevid vseh društev, in sicer izpred župne cerkve po Šutni, Glavnem trgu, Grabnu, Radeckega ulici in Veliki ulici do mestne hiše, kjer se društva razidejo. Ob 1. uri banket v hotelu »Fischer«. Za slavnostni koncert ob 4. uri popoldne na vrtu Fischerjevega hotela, pri neugodnem vremenu v prostorih Narodne čitalnice, je določen naslednji vspered: 1.) F. Juvanec: »Pastir«, moški zbor s tenor- in bariton-samospevom, poje pevsko društvo »Lira«. 2.) A. Nedved: »Slava Prešernu«, moški zbor, poje slavno pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane. 3.) F. S. Vilhar: »Na vrelu Bosne«, moški zbor z bariton-samospevom, poje slavno pevsko društvo »Ljubljana« iz Ljubljane. 4.) J. Čerin: »Domu«, moški zbor, poje slavni čitalniški pevski zbor iz Kranja. 5.) Slavnostni govor. 6.) P. Křížkovský: »Utopljenka«, moški zbor, poje pevsko društvo »Lira«. 7.) F. S. Vilhar: »Pjesma Hrvata«, moški zbor, poje slavno pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane. 8.) Bendl: »Svoji k svojim«, moški zbor, poje slavno pevsko društvo »Ljubljana« iz Ljubljane. 9.) F. A. Vogl: »Cigani«, moški zbor s tenor-samospevom, poje slavni čitalniški pevski zbor iz Kranja. 10.) Bazin: »Križari na moru«, moški zbor, poje pevsko društvo »Lira«. 11.) Iv. pl. Zajc: »Zrinjski Frankopanka«, moški zbor, poje vsa pevska društva skupno s spremljevanjem godbe. Med posameznimi točkami svira slavna mestna godba kamniška. Vstopnina h koncertu 1 K za osebo, za rodbiavo s 3 osebami 2 K. Sodelujoči gg. pevci so iste oproščeni. Po koncertu prosta zabava. — Ob ugodnem vremenu prirede v ponedeljek dne 8. septembra t. l. vsa kamniška društva izlet na Vrhpolje, kjer se na vrtu Winklerjeve gostilne vrši velika ljudska veselica z godbo, petjem, šaljivo pošto in koriendoli korzom. Na večer se zažiga umetniški ogenj.

— **Vzajemno delavsko podporno društvo v Št. Vidu pri Ljubljani** priredi v nedeljo dne 7. septembra, ali v slučaju slabega vremena v nedeljo dne 14. septembra t. l. veselico v gostilni Franca Cirmana, po domače pri Lorencu v Št. Vidu. Pri veselici svira prvo zagrebško tamburaško društvo in poje mešan zbor g. nadučitelja Janka Žirovnika. Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Kolesarsko društvo „Borovnica“** priredi prvi letošnji izlet v nedeljo, 7. septembra. Odhod iz Borovnice ob 8. uri zjutraj. Vozilo se bo na Ig, Škofeljo in v Ljubljano, odtod na Vrhniko in nazaj na Borovnico.

— **Litijska mladina** priredi v korist družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 7. septembra t. l. v prostorih gosp. J. Oblaka v Litiji veselico. Vspored: 1. Govor. 2. »Želodček«. Igra v dveh de-

janjih. 3. Kranjska dežela. 4. Violin-solo. 5. »Preljubo veselje«. 6. »Ljubezen do domovine«. 7. Alegorija. Začetek točno ob 3. uri popoldne.

— **„Narodna čitalnica“ v Vipavi** priredi v praznik Marijinega rojstva dne 8. septembra t. l. v svojih prostorih pri g. Petroviču (prej Uršiču) veselico. Vspored: 1. Godba na lok. 2. »Srečno novo leto«, šaljiva igra v jednem dejanju. 3. Petje in godba. 4. »Prijetno iznenađenje«, burkica v jednem dejanju. 5. Ples.

— **Pevsko društvo „Prešeren, v Boljuncu** priredi v nedeljo, dne 7. septembra, na vrtu gosp. Venturinja v Boljuncu veselico s petjem in igro. Pri veselici bodo sodelovala: Pevsko društvo »Kolo« iz Trsta; pevsko društvo »Vodnik« iz Doline; pevsko društvo »Slovenec« iz Boršta in pevsko društvo »Slavec« iz Riemanj.

— **„Zavod sv. Nikolaja“ v Trstu.** V nedeljo, dne 7. septembra t. l. bo otvoritev »Dekliškega doma« zavoda sv. Nikolaja v Rocolu v ulici Settefontane št. 34. Pri slavnosti sodeluje iz prijaznosti »Slovensko pevsko društvo« in vojaška godba.

Književnost.

— **Hrvatski kompas.** Financijalni ljetopis za Hrvatsku, Slavoniju, Dalmacijo, Bosnu i Hercegovinu, te grad Rijeku 1902. III. godište. Prvi in drugi letnik tega letopisa sta našla lepe ocene v vseh hrvatskih in zunanjih listih, še lepše pa najde gotovo III. letnik. »Hrvatski kompas« rabijo največji denarni zavodi v Budimpešti, na Dunaju, Pragi, Trstu in drugod. V knjigi so navedeni ne le vsi denarni zavodi Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne, Hercegovine in Reke, nego tudi vsa obrtna podjetja, ki so v dotičnih deželah ustanovljena na akcije. Delo so moralno in denarno podprli: deželna vlada, hrvatsko trgovinsko ministru in trgovinske zbornice v Oseku, Zagrebu in Senju. Spisali in sestavili so knjigo zgolj strokovnjaki v hrvatskem in nemškem jeziku. Podatki in statistični izkazi se tičejo l. 1901. in 1902. Delo je važno ne le za financierje, nego tudi za politike. Stane 8 K, s pošto 60 vin. več. Ker je knjiga jako obsežna — 391 strani — ter temeljito sestavljena, poleg tega pa še okusno opremljena, jo vsem denarnim zavodom in podjetništvom toplo priporočamo! Dobiva se pri uredništvu v Pržegi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zagreb 5. septembra. Uradni list konstatuje, da je bilo pač mnogo imetja raznih, v Zagrebu bivajočih Srbov uničenega, ni pa bilo nič pokradeno in poropano. Oni Vittas, o katerem se je poročalo, da je stotnik, je umirovljen vojaški ječar.

Zagreb 5. septembra. Ban je danes dospel sem in odobril vse varnostne odredbe, ki so bile izdane za njegove odsotnosti.

Zagreb 5. septembra. Tu vlada popoln mir in red. Davi je šel jeden bataljon vojaštva v Brod, včeraj pa jeden bataljon v Mitrovico, kjer se je bati izgrediv.

Zagreb 5. septembra. Danes zjutraj je bil v Karlovcu alarmiran ondotni lovski bataljon in se je s posebnim vlakom odpeljal v Petrinjo, kjer so menda nastali nemiri.

Beligrad 5. septembra. Zagrebške dogodbe so tu provzročile velikansko razburjenje. Sinoči se je vršil velik shod, ki je pozval vlado, naj intervenira v prid Srbom na Hrvatskem. Vojaštvo je poklicano od vaj semkaj. Mnogo Avstrijcev je zbežalo iz Belegagrada v Zemun.

London 5. septembra. »Times« se bavi z zagrebškimi dogodbami in povdarja, da so bili Hrvatje provocirani. Ako dobe zagrebške dogodbe v Belgradu odgovor, zna postati položaj jako nevaren.

Berolin 5. septembra. Iz Petrograda došla poročila javljajo, da je mrtvorojeni otrok, ki ga je povila carica, bil deček.

Poslano.*)

Gosp. **Vojtehu Hybášku**, kaplanu v **Smedniku.**

Pred dobrim mesecem poslali ste v »Slovenca« poziv pisatelju »Narodovega« dopisa »Iz Smednika«, naj priobči svoje ime, in sedaj ste ta poziv ponovili.

Obljubili ste nagrade 100 kron onemu, kdor dokaže svoje trditve, drugače ga pa

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le tolike, kolikor določa zakon.

proglasaše za najnesramnejšega neznačaj-
neža in obrekovalca.

Kako to, da se nihče ne oglasi? Ali
se vas res vse boji in ne upa z resnico
na dan? Kovačeva mati iz Vikro go-
tovo, ker vas ni naznanila, da ste jej
hčerko v šoli tako pretepli, da so jo pe-
ljali v Ljubljano zdraviti. Menda na enak
način ste stopili Joškovega otroka iz Šent-
valburge.

Kaj naj se vam še dokaže? Mari to,
koliko gnojnice vam je steklo v blago-
slovljeno in poprej z vinom namočeno
grlo v noči na Svetji, ko ste se vračali iz
Sore v Smlednik? Mari naj se vam do-
kaže in opiše, ko ste še za časa svojega
službovanja v Zagorji neko noč se zarili
pod odejo hčerke nekoga tamošnjega, se-
daj že umrlega gostilničarja, kateri vas
je vključil vaši telesni moči, s katero se
vedno, posebno pa v navzočnosti ženskega
spola, pri vsaki priliki bahate, s palico
izgnal, hčerko pa poslal v Gradec, da se
nauči kuhanja?

Ali niste še ob času sv. leta igrali
lastnoročno hitro poskočnico, da se je
plesalo? In če je bilo dekle lepo in je
vašim očem prijala, dali ste jej poljubček.

Glejte, gosp. kaplan, kaka razlika je
včasih med Zagorjem in Smlednikom. V
Zagorji ste bili sami za življenje in vži-
vanje posvetnega veselja tako vneti, v
Smledniku ste pa branili dekletom iti na
nedolžno veselico »Piroiške požarne
brambe«, in grozili, če bo katera plesala,
da se izključi iz »Marijine družbe«. Vi-
dite, gosp. kaplan, v vaši zgodovini je
tudi precej žensk, oziroma deklet in kdor
bode pisal vaš življenjepiš, se jih ne bode
mogel ogniti, če bode hotel podati jasno
sliko vašega življenja zanamcem.

Gospod Vojteh! Deponirajte obljub-
ljenih sto kron, povemo vam svoje na-
slove in lahko nas bodele potem tožarili,
kolikor vam bode drago in ljubo.

Dobili bomo še živih prič, da vam
povedo to v »brk« pred sodiščem kar vam
gre. Prezvišeni je pa lahko ponosen na
vaše čine, in se bode gotovo tolažil, da
ima pod seboj čvrste in plodonosne de-
lavce v Gospodovem vinogradu (v katerem
je pa filoksera že precej razširjena),
ki vsikdar skrbijo, da so njih ovčice pre-
skrbljene z raznimi telesnimi potrebami
in nedolžnim duhovnim veseljem.

Toraj naprej s to kron, potem to ž bo
in slednjič bla mažo.

**Trije „nesramnejši“, „neznačaj-
nejši“ in „obrekovalci“,**

ki po Vojteh Hybáškovem mnenju niso
vredni, da bi jim ta kristal krščanske čis-
tosti odgovarjal.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v Kranju.**
V mesecu avgustu 1902 je 283 strank vlo-
žilo 72.538 K 56 h, 343 strank dvignilo
88.919 K 01 h, 8 strankam se je izplačalo
posojil 4.280 K Stanje hranilnih vlog
2.841.424 K 98 h, stanje posojil 1.797.931 K
09 h, denarni promet 378.181 K 27 h.

— **Mestna hranilnica v Ra-
dovljici.** V mesecu avgustu 1902 je 185
strank vložilo 57.934 K 51 h, 133 strank
vzdignilo 271.338 K 11 h, 31 strankam se
je izplačalo posojil 27.522 K, denarni pro-
met 216.353 K 85 h.

— **Posojilnica v Ribnici.** Me-
seca avgusta t. l. vložilo je 164 strank
45.111 K 60 h, vzdignilo 129 strank 41.051 K
57 h, posojila pa se je izplačalo 18 stran-
kam 18.850 K. - Promet za mesec av-
gust t. l. iznaša 137.646 K 36 h.

— **Mestna hranilnica v No-
vem mestu.** V mesecu avgustu 1902 je
211 strank vložilo 80.293 K 03 h, 168 strank
vzdignilo 42.130 K 72 h, torej več vložilo
38.162 K 31 h, 17 strankam se je izplačalo
posojil 32.700 K, stanje vlog 1.986.460 K
64 h, denarni promet 284.097 K 12 h.

Št. 28.553.

Razglas.

V smislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo

prvotni imenik porotnikov za leto 1903

od sobote, dne 6. septembra do sobote, dne 13. septembra t. l. v pisarni magistrat-
nega tajnika E. Laha na vpogled razgrnjen ter da ga v tem času v uradnih urah vsakdo
lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4 omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko
so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki
in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče
utrpjeti za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni
porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 4. septembra 1902.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Borzna poročila.

Dunajska borza
dne 5. septembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101-85
Skupni državni dolg v srebru	101-75
Avstrijska zlata renta	121-50
Avstrijska kronna renta 4%	100-25
Ogrska zlata renta 4%	121-05
Ogrska kronna renta 4%	98-15
Avstro-ogrski bančne delnice	150-3-
Kreditne delnice	690-75
London vista	239-62 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117-
30 mark	23-41
30 frankov	19-06
Italijanski bankovci	94-60
C. kr. cekini	11-28

Žitne cene v Budimpešti
dne 5. septembra 1902.

Termin.	
Pšenica za oktober . . . . . za 50 kg K	6-69
Ra . . . . . " " " " " " "	7-
Ra . . . . . " " " " " " "	5-94
Koruza . . . . . " " " " " " "	5-39
Oves . . . . . " " " " " " "	5-47

Efektiv.

Nekoliko vinarjev ceneje.

Št. 19.

Zahvala.

„Česko-slovenski spolek v Pragi“ je blago-
izvolil vnovič poslati podpisane v vodstvu 160 K
za dve častni nagradi za dva najboljša slovenska
mladinska spisa. Za ta veledušni in plemeniti
bratski čin je „Zaveza avstr. jugoslovanskih učite-
ljskih društev“ pri svoji glavni skupščini v Trstu
dne 15. t. m. cenjenemu „Česko-slovenskemu
spolku v Pragi“, osobito njega požrtvovalnemu
predsedniku gospodu Janu Legu z velikim navdu-
šenjem izrekla svojo najtoplejšo in najsrčnejšo
zahvalo.

**Vodstvo „Zaveze avstr. jugoslovanskih
učiteljskih društev“**

v Ljubljani, dne 31. avgusta 1902.

Tajnik: Predsednik:

Drag. Česnik. L. Jelenc.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 808-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v C.	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
4.	8. zvečer	733-0	19-7	sl. szahod	jasno	
5.	7. zjutraj	738-5	15-0	sl. jug	megla	
5.	2. popol.	736-5	28-0	sl. vzjvzh.	jasno	0-0 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 20-7°, nor-
male: 16-4°.

Zahvala.

Povodom smrti dragega nepozab-
nega našega očeta, oziroma starega
očeta, gospoda

Petra Pin

izrekamo za mnoga izražena sočutja ob
boleznih in smrti ter za obilno spremstvo
pri pogrebu ranjkega, tem potom vsem
najprisrčnejšo zahvalo.

(2140) **Žalujoci ostali.**

Išče se stanovanje

za rodbino brez otrok za november-termin,
obstoječe iz dveh, oziroma treh sob z vsemi
prtiklinami.

Ponudbe blagovolijo naj se pošiljati
na upravništvo »Slov. Naroda« pod šifro
„J. K. 1000“.

Učenec

kateri ima veselje do trgovine z mešanim
blagom, poštenega vedenja in nekoliko
izobražen, se sprejme. Prednost imajo tisti,
ki so bili že nekaj časa v trgovini.

Leopold Lavš (2132-1)

trgovec v Šent Vidu pri Zatičini.

(2126-1)

Gostina „pri Sitarju“

(Perlesov marof).

V nedeljo, 7. avgusta t. l.

plesna veselica.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

z vsem spoštovanjem
gostilničarica.

(2141-1)

Okolu 20 hl prav dobrega, narav-
nega ter garantiranega

slivovca

leta 1900 in kakih 40 prav dobro
ohranjenih hrastovih

vinskih sodov

400-1300 litrov vsebine, proda podpi-
sani po primerni ceni. (2101-2)

G. Lah v Ložu, via Rakek.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

**Odhod iz Ljubljane j. z. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifing v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine v. H. v. Francove v. Prago, Karlove v. Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Ino-
most, Bregence, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing
v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine v. H. v. H.,
Francove v. Prago, Karlove v. Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. ur
51 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo-
nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II.
razreda). — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano j. z. kol. Proga
iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljub-
ljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolodne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovec, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m po-
popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38
m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, **Proga
iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki:
Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Ko-
čevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice,
Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer,
istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kam-
nik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri
5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.**
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri
6 m popoldne, ob 5. uri 19 m in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— Srednjeevropski čas je krajevno času v Ljub-
ljani za 2 minute spredi. (1517)

Št. 837.

Pričetek šolskega leta

na mestnih in zasebnih ljudskih in meščanskih šolah.

Na I., II. in III. mestni deški šoli, na mestni nemški petrazrednici, na mestni slovenski in
nemški dekliski osemrazrednici, na dekliskih šolah pri Uršulinkah, na mestni dvorazrednici na
Barju, na zavodih baronice Lichtenthurn, Huth Hanns, privatni deški šoli v Marijanišči in nemškega
Schulvereina začne se šolsko leto 1902/3 v **torek, dne 16. septembra t. l.** s kli-
canjem sv. Duha.

Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk so določeni dnevi 13., 14. in
15. septembra.

Vpisovalo in sprejemalo se bode: za I. mestno deško petrazrednico v šolskem po-
sloplju v Komenskega ulicah; za II. mestno deško petrazrednico v šolskem posloplju na
Cojzovi cesti; za III. mestno deško petrazrednico, za nemško deško petrazrednico
in nemško deklisko osemrazrednico v šolskem posloplju na Erjavčevi cesti; za slovensko
deklisko osemrazrednico v šolskem posloplju na sv. Jakoba trgu; za dekliske šole pri
ss. Uršulinkah v uršulinskem samostanu; za mestno dvorazrednico na Barju v
šolskem posloplju na Karolinski zemlji; za deško šolo v Marijanišči v posloplju Marijanišča
na Poljanski cesti; za deklisko šolo v Lichtenthurničnem zavodu na Poljanski cesti; za
zasebno deklisko osemrazrednico v zavodu Huth-Hanns na Poljanski cesti; za nemško
deško šolo Schulvereina v realnem posloplju. — Otroci, ki ne stanujejo stalno v Ljubljani,
se ne smejo sprejemati na novo v ljubljanske šole. Učenci in učenke, ki so zahajali že doslej v
tukajšnje šole, dasi stanujejo izven mesta, smejo zahajati v šole še dotlej, da zadoste svoji
šoloobveznosti.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski

dne 1. septembra 1902.

(2125-1)

Bečena

15 let starega, ki ima veselje do mesarije,
sprejme takoj (2105-2)

Franc Lovše, mesar, Jurčičev trg.

2 dijaka

se vsprejmeta. Postrežba reelna in strogo
nadzorstvo. (2052-3)

Popraša naj se na Kongresnem trgu
št. 6, I. nadstropje, nad vodo.

4 krojaške pomočnike

za fino delo, in sicer 2 za mala in 2
za velika dela, sprejme 2142-1

P. Cassermann v Ljubljani
Šelenburgove ulice št. 4.

Blagajničarko in kuharico

sprejme

ljubljska restavracija.

Ponudbe pod št. 50 na upravništvo
»Slov. Naroda«. (2096-3)

Trgovski pomočnik

izvežban v vseh strokah trgovine meša-
nega blaga, vsaj 24 let star, se sprejme
takoj pod ugodnimi pogoji. Dobri manu-
fakturisti imajo prednost. (2122-1)

Jakob Petrovič v Trebnjem.

V Šmartnem pri Litlji je
na prodaj

hiša

stoječa pod farovžem, obsegajoča dve sobi,
dve kuhinji z vrtom in njivo. Zraven je
tudi hlev in svinjak. Kupne pogoje, ki so
zelo ugodni, pove lastnik **Ivan Mah v**
Šmartnem. (2081-3)

Vničujte

muhe

najvarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-167)

Najboljše sredstvo je amerikanski

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

V. pl. HAARDTOV ZEMLJEPISNI ATLAS

za

ljudske šole s slovenskim učnim jezikom

priredil

prof. Fr. Orožen.

Izdanje II. s 14. zemljevidi in listom,
razlagajočim I. zemljevid.

Odobreno vsled vis. ministerskega odloka z dne
16. aprila 1902, št. 9019. (2004-2)

Cena brošurani izdaji K 1-40, posa-
mezni zemljevidi K —16.

Dobiva se v

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergovi
knjigarni v Ljubljani.